

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1883. Första Kammaren. N:o 55.

Fredagen den 8 Juni, f. m.

Kammaren sammanträdde kl. 12 på dagen.

Anmäldes och bordlades

Stats-Utskottets utlåtanden och memorial:

N:o 11 d, med anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående nedsättning af anslaget till stämpelpappersomkostnader.

N:o 12 e, med anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående auslag till ersättning åt Serafimerlasarettet för upphörande af en afgift till lasarettet.

N:o 56, angående sättet för anskaffande af medel till vissa beslutade jernvägsanläggningar för statens räkning och lån till enskilda jernvägsföretag;

N:o 57, med förslag till stadganden i Riksgäldskontorets reglemente angående dels de under innevarande riksdag på Riksgäldskontoret anvisade utgifter, dels Riksgäldskontorets upplåning; och

N:o 58, angående öfverlemnande till Kongl. Maj:t af det nya reglementet för Riksgäldskontoret; samt

Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 20, angående vissa ännu oafgjorda frågor rörande bevillning af fast egendom samt af inkomst.

Upplästes och godkändes Särskilda Utskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, N:o 50, till Konungen angående Kongl. Maj:ts proposition N:o 28 i fråga om reglering af arbets- eller hofveriskyldigheten till vissa kronans egendomar i Skåne samt afskrifning af detta besvär.

Föredrogs och företogs punktvis till afgörande Stats-Utskottets sistlidne dag bordlagda memorial N:o 53, med förslag till voteringsproposition i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i afseende å Kongl. Maj:ts proposition angående pensionering af enkör och barn efter befäl och underbefäl m. fl. vid armén.

1 punkten.

Utskottets hemställan bifölls.

2 punkten.

Den föreslagna voteringspropositionen godkändes.

Protokollsutdrag härom justerades och afsändes genast till Andra Kammaren.

Efter föredragning af Stats-Utskottets nedannämnda, under gårdagen bordlagda memorial:

N:o 51, med förslag till voteringsproposition med anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande en punkt af Utskottets utlåtande angående riksstatens fjerde hufvudtitel; och

N:o 52, med förslag till voteringspropositioner i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande trenne punkter af Utskottets utlåtande angående riksstatens femte hufvudtitel;

Godkändes de föreslagna voteringspropositionerna.

Föredrogs och bifölls Stats-Utskottets nedannämnda, under gårdagen bordlagda memorial:

N:o 54, med anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande Utskottets utlåtande N:o 11 e, angående de Kongl. teatrarne; och

N:o 55, angående beräkningen af statsverkets ordinarie inkomster.

Föredrogs och bifölls Bevillnings-Utskottets sistlidne dag bordlagda betänkande N:o 18, angående vissa ännu oafgjorda frågor rörande enligt Art. III af bevillningsstadgan utgående afgifter.

Föredrogs och företogs punktvis till afgörande Bevillnings-Utskottets under gårdagen bordlagda memorial N:o 19, i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande vissa delar af Utskottets betänkande N:o 14, angående vissa ännu oafgjorda frågor rörande stämpelafgiften.

1—3 punkterna.

De föreslagna voteringspropositionerna godkändes.

4 punkten.

Lades till handlingarna.

5 punkten.

Bifölls.

Herr Grefven och Talmannen tillkännagaf, att anslag utfärdats till detta sammanträdes fortsättande kl. 7 e. m.

Vidare yttrade Herr Grefven och Talmannen, att, enligt öfverenskommelse mellan Talmännen, omröstningar jemlikt 65 § Riksdagsordningen skulle vid början af Kamrarnes sammanträden under morgondagen anställas öfver de i Stats-Utskottets memorial N:is 51, 52 och 53 samt Bevillnings-Utskottets memorial N:o 19 föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringspropositioner.

Föredrogs och bifölls Särskilda Utskottets sistlidne dag bordlagda memorial N:o 11, med anledning af Riksdagens beslut att icke bifalla Kongl. Maj:ts hemställan i 22:dra punkten af nionde hufvudtiteln.

Upplästes och godkändes förslag till Kammarens underdåniga skrifvelse med anmälan om de ledigheter inom Kammaren, som uppkomma före nästa lagtima riksdag.

Justerades sex protokollsutdrag för detta sammanträde, hvarefter Kammaren åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 1 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Fredagen den 8 Juni, e. m.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.

Anmälades och bordlades:

Sammansatta Stats- och Banko-Utskottets memorial N:o 5, angående arvvide åt sekreteraren hos Utskottet; och

Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 21, angående beräkningen af tull-, post-, stämpel-, bränvinsbrännings- och hvitbetssockertillverkningsmedlen.

Upplästes och godkändes Bevillnings-Utskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

N:o 60, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående nedläggning i lastpenningarne;

N:o 61, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till ändringar i gällande tulltaxa; och

N:o 62, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående förhöjning i bränvinstillverkningskatten m. m.;

Hvarefter ett protokollsutdrag derom justerades.

Kammaren åtskildes.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Lördagen den 9 Juni.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Justerades protokollet för den 2 i denna månad.

Upplästes ett insänt läkarebetyg af följande lydelse:

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare Herr *R. Montgomery-Cederhielm* är genom ett påkommet giktanfäll urständsat att lemna sina rum, intygar

Stockholm den 9 Juni 1883.

Adolf Kjellberg,
Med. Doktor, Professor.

Ledighet från riksdagsgörömalen beviljades Herr *Fosser* under åtta dagar från morgondagen och Herr *Carlson, Fredrik*, under fjorton dagar från den 10 i denna månad.

Upplästes och godkändes Banko-Utskottets förslag till Riksdagens skrivelser:

N:o 63, till Konungen, med reglemente för Riksbankens styrelse och förvaltning; samt

N:o 64, till Fullmäktige i Riksbanken, med öfverlemnande af bankoreglementet.

Anställdes jemlikt 65 § Riksdagsordningen omröstning öfver följande, af Stats-Utskottet i dess memorial N:o 51 föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att Riksdagen bifaller Kongl. Maj:ts framställning om anvisande till *Karlsborgs fästningsbyggnad* på extra stat för år 1884 af 200,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, är Kongl. Maj:ts berörda framställning på det sätt af Riksdagen bifallen, att till fortsättande af Karlsborgs fästningsbyggnad för år 1884 anvisats ett extra anslag af 100,000 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—98;

Nej—22.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, N:o 227, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 62 Ja och 125 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 160 Ja och 147 Nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med Ja-propositionen.

Anställdes jemlikt 65 § Riksdagsordningen omröstning öfver följande, af Stats-Utskottet i dess memorial N:o 52, punkten 1:o), föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att anslaget till aflöning för flottans corpser och stater; nu utgörande 1,201,484 kronor, må förhöjas med det till in-quarteringsbidrag åt båtsmanskompanichefer och en del andra i tjänstgöring stadda officerare erforderliga belopp af 8,800 kronor, eller till 1,210,284 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har anslaget till aflöning för flottans corpser och stater blifvit i 1884 års riksstat till oförändradt belopp upptaget.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—96;

Nej—22.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, N:o 228, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen der-

städes utfallit med 66 Ja och 121 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 162 Ja och 143 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med Ja-propositionen.

Anställdes jemlikt 65 § Riksdagsordningen omröstning öfver följande, af Stats-Utskottet i dess memorial N:o 52, punkten 2:o), föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att Riksdagen må, med bifall till Kongl. Maj:ts förslag, höja anslaget till »Flottans öfningar» med 120,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen beslutit, att anslaget till »Flottans öfningar» skall i 1884 års riksstat, till oförändradt belopp, 550,000 kronor, upptagas.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—103;
Nej—19.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, N:o 229, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 61 Ja och 126 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 164 Ja och 145 Nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med Ja-propositionen.

Anställdes jemlikt 65 § Riksdagsordningen omröstning öfver följande, af Stats-Utskottet i dess memorial N:o 52, punkten 3:o), föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att Riksdagen till påbörjande af en pansarbåt anvisar på extra stat för år 1884 ett belopp af 838,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har berörda af Kongl. Maj:t äskade anslagsbelopp icke blifvit af Riksdagen beviljadt.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—96;
Nej—26.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, N:o 230, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 66 Ja och 122 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 162 Ja och 148 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med Ja-propositionen.

Anställdes jemlikt 65 § Riksdagsordningen omröstning öfver följande, af Stats-Utskottet i dess memorial N:o 53 föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att — under vilkor, det krigsbefälet eller arméns fullmäktige medgifva: 1:o) att af arméns enke- och pupillkassas tillgångar ett belopp af 530,000 kronor må den 1 Januari 1884 öfverlemnas till en för enkor och barn efter arméns befäl och underbefäl med vederlikar afsedd ny pensionsinrättning, eller arméns nya enke- och pupillkassa; 2:o) att allt hvad som derefter af den nuvarande enke- och pupillkassans tillgångar återstår må tillfalla samma kassas pensionsfond samt delegarefonden för kassans ur tjenst afgångne delegare; samt 3:o) att arméns nya enke- och pupillkassas förvaltning må utan kostnad för densamma handhafvas af arméns pensionskassas styrelse och tjenstemän — Riksdagen måtte

dels bevilja arméns nya enke- och pupillkassa bidrag af statsmedel, motsvarande $1\frac{1}{2}$ procent årligen på summan af de löner och beklädnadsbidrag, hvilka enligt gällande stadganden kunna läggas till grund vid bestämmandet af fyllnadspension för befäl och underbefäl med vederlikar vid hären, samt för sådant ändamål å riksstatens nionde hufvudtitel för år 1884 uppföra, under benämning »bidrag till pensionering af enkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid hären», ett ordinarie anslag af 67,708 kronor;

dels tillåta, att af sådana medel, som efter 1884 års ingång besparas för ledigblifna tjänster vid hären, innan desamma återbesättas, må bestridas så väl den pensionering, hvilken någon tid framgent kommer att åligger arméns nuvarande enke- och pupillkassa, i den mån det åt denna kassa år 1884 ännu bibehållna kapital jemte dit inflytande afgifter icke förslå, som ock pensioneringen af dem, hvilka redan äro eller inom 1884 års utgång skulle, med tillämpning af nu gällande stadganden, vara berättigade till pension från det, under benämning »pensionsstaten för militäre embets- och tjenstemäns samt

underofficerares enkor och barn», å nionde hufvudtiteln uppförda anslag å 50,000 kronor;
dels och ur riksstaten för år 1884 utesluta sistberörda anslag,
 röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kongl. Maj:ts förslag beträffande pensionering af enkor och barn efter befäl och underbefäl m. fl. vid hären icke af Riksdagen bifallits, men det hittills under rubriken »Arméns pensionskassa: Pensionsstaten för militäre embets- och tjenstemäns samt underofficerares enkor och barn» uppförda anslag, 50,000 kronor, blifvit i riksstaten oförändradt bibehållet.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—98;
 Nej—22.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, N:o 231, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 69 Ja och 118 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 167 Ja och 140 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med Ja-propositionen.

Anställdes jemlikt 65 § Riksdagsordningen omröstning öfver följande af Bevillnings-Utskottet i dess memorial N:o 19, punkten 1:o, föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som bifaller Bevillnings-Utskottets af Första Kammaren godkända hemställan, att den i stämpeltariffen under § 3 af förordningen angående stämpelafgiften förekommande rubriken »fullmakt, annan, å embete eller tjenst» skall erhålla följande lydelse:

»*Fullmakt, annan, å embete eller tjenst*, förses för den, som första gången undfått befordran till embete eller tjenst med ordinarie lön, med stämpel till belopp af 3 kronor för hvarje fulla 100 kronor af lönen, men för den, som erhållit befordran, som medför högre lön, till belopp af 3 kronor för hvarje fulla 100 kronor af skillnaden mellan den stämpelafgift underkastade lön, löntagaren näst förut innehatt, och den, som erhålles;

dock att stämpel för fullmakt å embete eller tjenst, som icke medför rätt till tjenstgöringspenningar, beräknas för allenast två

tredjedelar af lönen och för fullmakt å embete eller tjänst lydande under Utrikesdepartementet icke må öfverstiga 300 kronor.

Vid löneförhöjning i följd af ålderstillägg, dermed jemförlig uppflyttning från lägre till högre lönegrad eller lönereglering utgöres stämpel med 3 kronor för hvarje fulla 100 kronor af skilnaden mellan den stämpelafgift underkastade lön, löntagaren näst förut innehaft, och den, som erhålles;» röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen lika med Andra Kammaren beslutit, att ifrågavarande rubrik skall erhålla följande lydelse:

»Fullmakt, annan, å embete eller tjänst, förses för den, som första gången undfått befordran till embete eller tjänst med ordinarie lön, med stämpel till belopp af 3 kronor för hvarje fulla 100 kronor af lönen, men för den, som erhållit befordran, som medför högre lön, till belopp af 3 kronor för hvarje fulla 100 kronor af skilnaden mellan den stämpelafgift underkastade lön, löntagaren näst förut innehaft, och den, som erhålles;

dock att stämpel för fullmakt å embete eller tjänst, som icke medför rätt till tjänstgöringspenningar, beräknas för allenast två tredjedelar af lönen.

Vid löneförhöjning i följd af ålderstillägg, dermed jemförlig uppflyttning från lägre till högre lönegrad eller lönereglering utgöres stämpel med 3 kronor för hvarje fulla 100 kronor af skilnaden mellan den stämpelafgift underkastade lön, löntagaren näst förut innehaft, och den, som erhålles.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—67;

Nej—45.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, N:o 232, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 33 Ja och 140 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 100 Ja och 185 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med Nej-propositionen.

Anställes jemlikt 65 § Riksdagsordningen omröstning öfver följande, af Bevillnings-Utskottet i dess memorial N:o 19, punkten 2:o), föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som bifaller Bevillings-Utskottets af Andra Kammaren godkända hemställan, att sista stycket af § 8 i förordningen angående stämpelafgiften må erhålla följande lydelse:

»Frihet från stämpel enligt denna Art. eger jemväl rum i mål och ärenden, som angå taxering, så ock i frågor rörande debitering, afskrifning eller restitution af kronoutskylder eller andra afgifter till staten, markegångssättning, anmärkning vid offentliga räkenskaper, redogörelse för allmänna medel, utsyning af skog å allmänning eller ekars fällande å kronojord, tillverkning och inlösen af salpeter och tvist om värfning, äfvensom i ärenden, som anhängiggöras hos justitiekanslersembetet eller Riksdagens justitieombudsman;» röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen lika med Första Kammaren beslutit, att ifrågakarande stycke skall erhålla följande lydelse:

»Frihet från stämpel enligt denna Art. eger jemväl rum i bevillningsmål och mål angående kronans ränta och tionde, så ock i frågor rörande debitering, afskrifning eller restitution af kronoutskylder eller andra afgifter till staten, markegångssättning, äsättande af rotering, anmärkning vid offentliga räkenskaper, redogörelse för allmänna medel, utsyning af skog å allmänning eller ekars fällande å kronojord, tillverkning och inlösen af salpeter och tvist om värfning, äfvensom i ärenden, som anhängiggöras hos justitiekanslersembetet eller Riksdagens justitieombudsman.»

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—20;
Nej—94.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, N:o 233, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 65 Ja och 93 Nej, samt att båda Kamrarnes sanmanräknade röster befunnits utgöra 85 Ja och 187 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med Nej-propositionen.

Anställes jemlikt 65 § Riksdagsordningen omröstning öfver följande af Bevillings-Utskottet i dess memorial N:o 19, punkten 3:o), föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som bifaller Bevillings-Utskottets af Andra Kammaren godkända hemställan, att rubriken »Skogsafverkning» under § 9 i förordningen angående stämpelafgiften skall erhålla följande lydelse:

»*Skogsafverkning*: afhandling derom bör vid utgifvandet förses med stämpel af 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af hvad för rättigheten blifvit utfäst eller, om detta icke blifvit i afhandlingen till visst belopp bestämdt, af 6 öre för hvarje fullt antal af 10 ar utaf det upplätta skogsskiftet.

Sökes på grund af afhandlingen hos offentlig myndighet betalning, skall afhandlingen vara belagd med särskild stämpel lika med *Skuldebref*,» röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen lika med Första Kammaren beslutit, att ifrågavarande rubrik skall erhålla följande lydelse:

»*Skogsafverkning*: afhandling derom skall, då den för intagande i vederbörande myndighets protokoll företes, förses med stämpel af 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af hvad för rättigheten blifvit utfäst eller, om detta icke blifvit i afhandlingen till visst belopp bestämdt, af 6 öre för hvarje fullt antal af 10 ar utaf det upplätta skogsskiftet.»

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—28;

Nej—83.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsänt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, N:o 234, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 75 Ja och 78 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 103 Ja och 161 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med Nej-propositionen.

Föredrogos och bifollos Stats-Utskottets nedannämnda, under gårdagen bordlagda utlåtanden och memorial:

N:o 11 d, med anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående nedsättning af anslaget till stämpelpappersomkostnader;

N:o 12 e, med anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående anslag till ersättning åt Serafimerlasarettet för upphörande af en afgift till lasarettet;

N:o 56, angående sättet för anskaffande af medel till vissa beslutade jernvägsanläggningar för statens räkning och lån till enskilda jernvägsföretag;

N:o 57, med förslag till stadganden i Riksgäldskontorets reglemente angående dels de under innevarande riksdag på Riksgäldskontoret anvisade utgifter, dels Riksgäldskontorets upplåning; samt

N:o 58, angående öfverlemnande till Kongl. Maj:t af det nya reglementet för Riksgäldskontoret.

Föredrogs och bifölls Sammansatta Stats- och Banko-Utskottets sistlidne dag bordlagda memorial N:o 5, angående arvode åt sekreteraren hos Utskottet.

Föredrogs och företogs punktvis till afgörande Bevillnings-Utskottets under gårdagen bordlagda betänkande N:o 20, angående vissa ännu oafgjorda frågor rörande beivllning af fast egendom samt af inkomst.

1—14 punkterna.

Biföllos.

15 punkten.

Lades till handlingarna.

16 punkten.

Bifölls.

17 punkten.

Lades till handlingarna.

18 punkten.

Bifölls.

Föredrogs och bifölls Bevillnings-Utskottets sistlidne dag bordlagda betänkande N:o 21, angående beräkningen af tull-, post-, stämpel-, bränvinsbrännings- och hvitbetssockertillverkningsmedlen.

Upplästes och godkändes Stats-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrivelser:

N:o 34, angående afsöndring af jord från indragna militieboställena Götala N:is 1 och 2 i Skaraborgs län samt Lilla Ökna N:o 2 och Båraryd Östergård N:o 2 i Jönköpings län;

N:o 35, angående upplåtelse till Vexjö hospital af åtskilliga till indragna hospitalshemmanet $\frac{3}{4}$ mantal Vexjö Hospitalsgård N:o 3 hörande egolotter m. m.;

N:o 36, angående eftergift af kronans rätt till ett danaarf;

N:o 37, angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter Elisabeth Noréus;

N:o 38, angående öfverlåtande på Vesterviks stad af lägenheten Stegeholm eller Slottsholmen i Lofta socken och Tjusts härad af Kalmar län; samt

N:o 39, angående fri dispositionsrätt öfver svenska statens fastighet i Paris.

Justerades fem protokollsutdrag för detta sammanträde, hvarz efter Kammarén åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Söndagen den 10 Juni.

Kammarén sammanträdde klockan $\frac{1}{2}$ 3 e. m.; och dess förhandlingar leddes af Herr vice Talmannen.

Justerades protokollet för den 3 i denna månad.

Upplästes och godkändes Stats-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse, N:o 65, angående utredning och förslag i

fråga om anskaffande af lämpliga lokaler för Riksdagen, Riksbanken m. m.

Anmälades och bordlades Stats-Utskottets memorial N:o 59, angående statsregleringen för år 1884;

hvarrefter beslöts att detta ärende skulle sättas främst å föredragningslistan för nästa sammanträde.

Justerades ett protokollsutdrag för detta sammanträde, hvarrefter Kammaren åtskildes.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Måndagen den 11 Juni.

Kammaren sammanträdde kl. 1 e. m.

Justerades protokollet för den 4 i denna månad.

Upplästes och godkändes Stats-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrivelser:

N:o 51, angående regleringen af utgifterna under riksstatens första hufvudtitel;

N:o 52, angående reglering af utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel;

N:o 53, angående regleringen af utgifterna under riksstatens tredje hufvudtitel;

N:o 66, angående statsbidrag till vägars anläggning och förbättring, hamn- och brobyggnader samt vattenkommunikationer;

N:o 67, angående låneunderstöd för odling af sanko trakter samt understödjande medelst anslag utan återbetalningsskyldighet af torrläggning utaf sådana vattensjuka marker, som, utan att kunna med fördel odlas, sprida frostsador öfver omgifvande nejd; samt

N:o 68, angående upprättadt nytt reglemente för Riksgäldskontoret.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

N:o 25, angående dels jernvägsbyggnader för statens räkning, dels ock inköp af jernvägen mellan Söderhamn och sjön Bergviken;

N:o 26, angående förändrad lydelse af §§ 30 och 148 Strafflagen för krigsmakten den 7 Oktober 1881;

N:o 27, angående reglering af arbets- eller hofveriskyldigheten till vissa kronans egendomar i Skåne samt afskrifning af detta besvär;

N:o 28, angående frågor rörande den allmänna hushållningen; och

N:o 29, angående inrättande af en postsparbank i riket.

Föredrogs och bifölls Stats-Utskottets under gårdagen bordlagda memorial N:o 59, angående statsregleringen för år 1884.

Föredrogs å nyo och företogs punktvis till afgörande Lag-Utskottets den 28 och 30 sistlidne April bordlagda utlåtande N:o 32 i anledning af Kongl. Maj:ts propositioner (N:is 11 och 30) med förslag till ändringar i förordningarna om kommunalstyrelse på landet, om kommunalstyrelse i stad, om landsting samt om kommunalstyrelse i Stockholm.

1 punkten.

Bifölls.

2 punkten.

Herr Forssell, Otto Herman: Då de förslag, som här nedan förekomma under Litt. A B och C, från och med sidan 24 till och med sidan 46, alla äro framställda under de förutsättningar och vilkor, som nyss blifvit upplästa, men dessa vilkor och förutsättningar icke inträffat, så får jag hemställa, att Kammaren måtte förklara alla dessa under A, B, C och D upptagna förslag hafva förfallit.

Öfverläggningen förklarades härmed slutad, och Utskottets hemställen förklarades hafva förfallit.

3 punkten.

Bifölls.

Föredrogs å nyo Lag-Utskottets den 28 och 30 nästlidne April bordlagda utlåtande N:o 33, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition (N:o 12) med förslag till ändringar i stadgan angående skjutsväsendet.

Herr Forssell, Otto Herman: Då dessa lagförslag blifvit framställda *endast* under vissa vilkor och förutsättningar, men dessa vilkor

och förutsättningar icke inträffat, hemställer jag att Kammarerna måtte förklara, att äfven dessa lagförslag hafva förfallit.

Öfverläggningen ansågs härmed slutad, och Utskottets förevarande hemställan förklarades hafva förfallit.

Föredrogs å nyo och företogs punktvis till afgörande Lag-Utskottets den 28 och 30 sistlidne April bordlagda Utlåtande N:o 34, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition (N:o 13) med förslag till ändringar i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd den 21 Mars 1862 äfvensom i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 November 1863.

1 och 2 punkterna.

Biföllos.

3 punkten.

Herr Forssell, Otto Herman: Då de förutsättningar och vilkor, som legat till grund för detta förslag, numera hafva förfallit, hemställer jag, att äfven hela förslaget måtte af Kammarerna förklaras hafva förfallit.

Efter härmed slutad öfverläggning förklarades hvad Utskotte hemställt hafva förfallit.

4 punkten.

Biföllo.

Herr Grefven och Talmannen tillkännagaf, att anslag utfärdats till detta sammanträdes fortsättande kl. 7 e. m.

Justerades fyra protokollsutdrag för detta sammanträde, hvarefter Kammarerna åtskildes kl. $1\frac{1}{2}$ 2 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Måndagen den 11 Juni, e. m.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.

Anmälades och bordlades:

Stats-Utskottets Memorial N:o 60, angående den nya riksstaten; och

Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 22, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande.

Kammaren åtskildes.

In fidem

A. von Krusenstjerna.   4

Tisdagen den 12 Juni.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Justerades protokollen för den 5 i denna månad.

Upplästes och godkändes Stats-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrivelser:

N:o 76, angående anvisande på Riksgäldskontoret af vissa anslagsbelopp; och

N:o 77, angående förstärkande af statsverkets grundfond.

Upplästes och godkändes Lag-Utskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

N:o 71, i anledning af Kongl. Maj:ts Proposition (N:o 11) med förslag till lindringar i förordningarna om kommunalstyrelse på landet, om kommunalstyrelse i stad, om landsting samt om kommunalstyrelse i Stockholm;

N:o 72, i anledning af Kongl. Maj:ts Propositioner (N:is 11 och 30) med förslag till ändringar i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm;

N:o 73, i anledning af Kongl. Maj:ts Proposition (N:o 12) med förslag till ändringar i stadgan angående skjutsväsendet; samt

N:o 74, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition (N:o 13) med förslag till ändringar i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd den 21 Mars 1862, äfvensom i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 November 1863.

Upplästes och godkändes Riksdagens Kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

N:o 30, angående statsregleringen;

N:o 31, angående statsregleringen; och

N:o 32, angående statsregleringen.

Föredrogs och bifölls Stats-Utskottets under gårdagen bordlagda Memorial N:o 60, angående den nya riksstaten.

Föredrogs och bifölls Bevillnings-Utskottets sistlidne dag bordlagda Betänkande N:o 22, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillingssummans utgörande.

Justerades fem protokollsutdrag för detta sammanträde, hvarefter Kammaren åtskildes kl. $1\frac{1}{4}$ e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Onsdagen den 13 Juni.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Justerades protokollet för den 6 i denna månad.

Herr Grefven och Talmannen tillkännagaf, att anslag före kl. 2 e. m. utfärdats till detta sammanträdes fortsättande kl. 7 e. m.

Upplästes och godkändes Stats-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrivelser:

N:o 54, i anledning af Kongl. Maj:ts särskilda proposition angående reglering af utgifterna under riksstatens fjerde hufvudtitel;

N:o 55, i anledning af Kongl. Maj:ts särskilda proposition angående reglering af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel;

N:o 56, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjette hufvudtitel;

N:o 57, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel;

N:o 58, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel;

N:o 59, angående regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel;

N:o 69, angående försäljning af hemmanet Neder Jeriva N:o 2 i Solna socken och Danderyds Skeppslag af Stockholms län;

N:o 70, angående beräkning af statsverkets inkomster; och

N:o 75, med ny riksstat.

Upplästes och godkändes Bevillnings-Utskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

N:o 78, angående stämpelafgiften; och

N:o 79, angående allmänna bevillningen.

Upplästes och godkändes Riksdagens Kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

N:o 33, angående ändringar i förordningarna om kommunalstyrelse i stad samt om landsting;

N:o 34, angående ändringar i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 Mars 1862, äfvensom i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 November 1863;

N:o 35, angående ändringar i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm; och

N:o 36, angående läneunderstöd för odling af sankta trakter samt understödjande medelst anslag utan återbetalningsskyldighet af torrläggning utaf vattensjuka marker.

Justerades tre protokollsutdrag för detta sammanträde.

Herr Grefven och Talmannen tillkännagaf, att Kongl. Maj:t låtit genom offentligt anslag bjuda och kalla Riksdagens samtliga ledamöter att Torsdagen den 14 innevarande månad, efter förrättad gudstjänst, sig å rikssalen infinna för att enligt 36 § Riksdagsordningen af Kongl. Maj:t i nåder hemförlöfvas.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 3 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Onsdagen den 13 Juni, e. m.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.

Upplästes och godkändes Riksdagens Kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

N:o 37, angående allmänna bevillningen;

N:o 38, angående stämpelafgiften;

N:o 39, angående statsregleringen; och

N:o 40, angående dels med Spanien afslutade handels- och sjöfartstraktater, dels förslag till ändringar i gällande tulltaxa; hvarefter protokollsutdrag derom justerades.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 8 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Torsdagen den 14 Juni.

Kammaren sammanträdde kl. $\frac{1}{2}$ 11 f. m.

Justerades protokollet för den 7 i denna månad.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragraf i riksdagsbeslutet, N:o 41, angående bankovinsten.

Herr Grefven och Talmannen samt Kammarens ledamöter afgingo kl. nära 11 f. m. till Storkyrkan, der riksdagspredikan hölls af Pastorsadjunkten P. O. Westberg. Efter gudstjenstens slut begaf sig Kammaren till rikssalen, der jemväl Andra Kammaren infann sig. Sedan Herr Statsrådet och Chefen för Civildepartementet Hederstjerna uppläst Kongl. Maj:ts nådiga förordnande för Hans Excellens Herr Statsministern Thyselius att å Kongl. Maj:ts vägnar afsluta riksdagen, samt Herrar Talmännen, hvar för sig, framfört Kamrarnes underdåniga välönskningar, och riksdagsbeslutet blifvit af Herr Statsrådet och Chefen för Civildepartementet uppläst, förklarade Hans Excellens Herr Statsministern å Kongl. Maj:ts vägnar riksdagen vara afslutad.

Efter det Kammarens ledamöter återkommit till samlingsrummet och der intagit sina platser, uppstod Grefve *Lagerbjelke* från talmansstolen och yttrade:

Den Riksdag, som nu afslutas, har haft sig förelagda frågor af den högsta betydelse för fäderneslandets försvar och jemväl af ingripande vigt för skatteväsendet. Dessa frågor hafva icke funnit sin lösning; men det lugna allvar och den insigtsfulla sakkännedom

hvarmed förslagen blifvit pröfvade, gifva öfverläggningarne inom denna Kammare det mest hedrande vitsord, likasom det framtida afgörandet utan tvifvel skall hafva att från samma öfverläggningar hemta mången beaktansvärd lärdom. Om det sålunda icke varit denna Riksdag beskärmt att fatta det slutliga afgörandet, böra vi dock hoppas, att det nedlagda arbetet icke varit förgäfvat, utan att en, om ock långsamt, dock allt mera mognande öfvertygelse skall finna en säker grund för den slutliga lösningen.

Med denna förhoppning och under en varm önskan till Konungs och fäderneslands sanna ära och lycka, anhåller jag vördnadsfullt att i Kammarens välvilliga hägkomst få vara innesluten.

Herr *Stråle, Wilhelm*, besvarade detta tal i följande ordalag:

Herr Grefve och Landshöfding!

År efter år och, såsom vi hoppas, ännu i många år lemna Riksdagens slutdag tillfälle för Första Kammaren att uttala sin oskrymtade vördnad och tillgifvenhet för Eder, såsom Kammarens Talman, för Eder öfver allt beröm höjda oväld, Edert orubbliga lugn och Eder ovanliga förmåga såsom Ordförande.

Det nu slutade riksmötet är otvifvelaktigt det mest märkliga under Sveriges nya representativa statsskick. Stora frågor förelägo; betydande krafter uppträdde för vidt skilda åsigtter. Äfven i denna Kammare voro meningsskiljaktigheterna utpreglade.

Men hvilken dom än historien kommer att meddela öfver den ena eller andra meningen, kunna vi ju alla med lugnt samvete, med handen på hjertat, frimodigt utsäga, att till grund för våra tillgöranden ä omse sidor uteslutande legat kärleken till vårt fosterland.

För de förbindliga ord, med hvilka I, Herr Grefve och Landshöfding, behagat taga afsked af oss, aflägga vi vår innerliga tack-sägelse; och tillönska vi Eder fortfarande helsa och krafter, så att Första Kammaren, då den åter samlas, må få möta sin bepröfvade och afhållne Talman.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. 1 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.
